

BAJAI

FRISS UJSÁG

Egyes szám ára 2 fillér.
Házhoz hordva vagy postán
küldve.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
1 hóra 1.20 (60 kr.)
Nyomatott
a Bajai Friss Ujság szerkesztésénél
nyomdájában.

Megjelenik minden nap.
Kiadó: Rothschild Zsigmond
Feladós szerkesztő:
FODOR KÁROLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Baján Gránátos-utczán.

A kisiparosok létérdeke.

A kisiparosok egy küldöttsége járt nemrégiben a kereskedelmi miniszternél, hogy előadja panaszaikat. Isten tudja, hányadik ilyen miniszterleltudói küldöttség volt ez. Ezuttal cipészekből állott. Erősen kikelték a cipőgyárak létesítése és ezeknek állami segélyezése ellen, mert a gyárak egyszemre elragadják szájak elől a kenyeret.

A kereskedelmi miniszter most hosszú leiratán, melyet minden illetékes tényezőnek elküldött, válaszolt a cipész-kisiparosok nála jrt küldöttségének panaszaira. Maszkot az ilyen válasz csak a szakörök figyelmére tarthat számot és rendszeren csak a szaklapok szoktak vele tüzetesebben foglalkozni. Most az egyszer azonban az adott válasz kilep a szakterétből és a kereskedelmi miniszter elvi álláspontjáról nyújt felvilágosítást, mely általában minden kisiparosnak fontos, hogy ne mondjuk életbevágó érdekeit érinti.

A hosszú leiratnak veleje röviden ez: A cipőbehozatal túlságosan nagy volt eddig hazánkban. A miniszter két alternatíva előtt áll. Vagy a kisiparosok érdekeit kell első sorban biztosítani, vagy pedig a honi ipar előmozdításával a külföldről való behozatalknak túltengését kell elensúlyozni. Utóbbira szánja el magát — ami csak megfelelő számu gyár létesítésével érhető el — mert a gyár és kisipar közti ellentétet már csak legfeljebb enyhíteni, de teljesen kiküszöbölni nem lehet. A kisiparos ugyis nagyobbára üzletekbe szalítja áruját, tehát ugy sem álló, álljanak be a kisiparosok gyárakba, vagy alakítsanak beszerzési és termelési szövetkezeteket és legyenek így a gyári ipar egyes tagjai.

Méltányoljuk a kereskedelmi miniszternek azt a szándékát, hogy a hazai ipart nagyra nevelje. Tényleg azt csak a gyári ipar fejlesztésével lehet elérni. Amde azt hisszük, hogy a kisipart e mellett nem szabad a sülyedés lejtőjén magára hagyni. A kisiparosok nem állhatnak be mind gyárakba munkásoknak. A gyárak nem nyújthatnak annyi munkasnak keresetet. Ez idő szerint még semmi esteire sem.

A beszerzési és termelési szövetkezetek eszméje — amilyen üdvös is másokulónban — nem teheti a kisiparosokat a gyárak számabevető vetélytársává. A nyersanyagot az ilyen szövetkezet, mely kezelési költségekkel van megterhelve, sosem kapja jutányosan, mint a gyár, a szállítójának is csak jelentéktelen szerep jut e szövetkezeteknek a gyárak mellett, utóbbiak állami támogatásban részesülnek anyagilag is, erkölcsi-

leg is.

Bélatjuk, hogy a miniszter kényes helyzetbe jutott és hogy a honi ipar érdekében mást alig tehetett. Mégse bízhatjuk, hogy a kisiparosok ügyét egészen eljette volna ami abból is kitűnik, hogy a szövetkezetést ajánlja nekik. Tényleg ez az egyedüli mód, mely sikerre nyult kitűnt.

A szövetkezes eszmét sokkal esélyesebbnek kell a kisiparosoknak fölkarolniuk, ha nem akarják hogy az új irány egészen elsoportje őket. Nem kellene töltek ez irányban az állami támogatást és segélyt megvonni. Mert a nagy küzdelemben, melyet a gyári ipar a kisiparral vív az utóbbiak ota folytát, a kisipar határozottan a grengbebb fél. Olyannyira gyenge, hogy bukása előrelátható, ha segítségére nem sietnek.

Ajánljuk tehát a kisiparosoknak az egyedül segítséget nyújtó szövetkezes, mely az állam részéről is bizonyára felkarolásban és segélyezésben fog részesülni. Erre már több példa van. SZ. D.

Színház.

San-Toy.

— Az utolsó előadás. —

Pesti Ilhász Lajos, színhársulatunk derek, törekvő igazgatója, a mai nappal befejezte a színi évadot. A színház kapui bezárultak, hogy tavaszig ne nyuljanak meg. Utolsó előadásnak San-Toy adta a tarsulat. Ezzel a bucsu-előadással aztan biztosította magának Pesti és kiválóan szervezett tarsulata a bajai közönség osztatlan tetszését és a legmelegebb rokonszenvét.

Az előadásról szólva, első sorban városunk derek szülötének, Németh Ignác karmesternek, nyújtjuk a dicsőség baberkoszoruját. Hogy San-Toy ily kiválóan sikerült, abban ő neki nagy és elvéthetlen érdeme van. Hiszünk, hogy tavaszra ismét ott üdvözölhetjük a karmesteri székbén.

A címszerepet, San-Toy, Szógyi Gina, a tarsulat kiváló ének-művésznője, személyesítette. Szógyi ebbe a szerepbe belelépet lenyűnöző minidő báját és kedvességét. Istenné a ének-művészetét pedig ma este jobban ragyogtatta, mint valaha. Ugy elbajolóna kedves San-Toy volt Szógyi, hogy a közönség minden jelenését zugó tapsviharral kísérette. Arra a virágkosarra és az egyre mára megülő tapsviharra a szezon alatt alaposan rászolgált a művésznő. Közönségünk igazán sajnálhatja, hogy ez a bucsú Sa-

gyitól végleges volt, amennyiben a jövő szezontól kezdődőleg 3 évre a debreceni tarsulathoz szerződött. Meg vagyunk győződve, hogy a bajos művésznő rövid idő alatt belepajma magát a debreceni publikum szívébe.

Poppie szerepében úgyszem jászolt és szépen énekelte Kornai Margit. A komorna Gerli ki volt, ki ma ismét rendkívül szépen táncolt. Kiválóan jól játszott Mihályfi Julia, mint Van-Lung amazon testőrtiszt. Simon Margiska szép táncra nem tevéstette el ma sem a hatását. Rátkai (főmandarin), most mindig, ma is tetszett. Csulsi szerepében sokat mókázott Ferenczi Frigyes, kit, mint rendezőt, külön kell megdicsérnünk, erre a dicsőretra a mai operett rendezésével alaposan rászolgált. Falussy István (Bobbie) szépen énekelte. Ujvári Miklós a császár szerepében remekelt. Marton Miklós Szógyival énekelte ketese igen jól és nagyon tetszett. A konzul szerepét Baróti Antal játszta. A karok, hála Nemeth karmesternek, igen jók voltak. A zenekar ma meg volt erősítve.

Midőn bezárjuk az idei színi referándánkat, nem mulasztjuk el, hogy Pesti igazgatónak és a tarsulat minden egyes tagjának ne mondjunk szívből jövő istenhozzadót. Egyben biztosítjuk az igazgatót, valamint tarsulatát, hogy Bajára való visszatértek alkalmaiban minden időbeu tart karokra és meleg rokonszenvre fog találani, isten vezéreleje őket további utjukban, isten hozza vissza őket körünkbe.

Fodor Károly.

Hírek.

— Egy jól értesült újság. A Zombor és Vidke nem dicsekédhetik valami nagyon megbízható tudósítóval. Erre vall legalább az alábbi hírt, melyet a következő lapból vátunk ki. A kedveses hír így hangzik:

Kossuth Ferencz Baján. A bajai Kossuth-párt, a mely fenyeg győzelmet aratott Ploasz miniszter fölött, ünnepeit ült folyó hó 12-én. Kossuth Ferencz, a part vezére, Eötvös Károly társaságában lerandult Bajára, hogy részt veyzen a bajai ellenzék örömeiben. Tisztele úkré szombaton este lakoma volt. Ugyancsak Baján a függetlenség párt háromszor hetenként megjelenő lapot indít, melynek főszerkesztője dr. Reich Aladár orsz. képviselő, szerkesztője dr. Szirmai Vidor ügyvéd lesznek.

Sajnáljuk igazán, hogy zombori

laptársunk nem irta be az ünneprészletes lefolyását, legalább megtudtuk volna, hogy milyen lesz az ünnepség tavaszszal, a mikor is Kossuth Ferencz, a függetlenség párt ügyvezető vezére ténleg megteltel városunkat látogatásával.

— Megkésztett államségely. Több fővárosi és egyik helybeli laptársunk közlése szerint a Kereskedelmiügyi miniszter Pity Antal művésznőnek, 20000 korona államségelyt utalványozott ki. Ez az államségely egy kisbe keső érkezett meg, amennyiben Pity Antal művésznő már több mint egy évvel ezelőt teljesen tonkre ment és Bajáról elköltözött. Mesterségét pedig már egyáltalán nem is folytatja. Talán jobb volna ha az állam a szubvenciót meg a teljes tonkrejutás előtt utalványozta volna ki. Ez a késői kiutalványozás eszünkbe juttatja azt az esetet, amikor az orvosnak akkor jutott eszébe, hogy betegen micsoda gyógyszer segíthet, midőn az már meghalt.

— Visszatartható-e a munkakönyv. A kereskedelmi miniszter egyik ipartestület elterjesztésére igen érdekes rendeletet hozott, melyet az ország összes törvényhatóságainak megküldött. Ez kimondja hogy a földmúzas nélküli tavozó vagy megszokott munkás munkakönyve helyett ideiglenes igazolványt nem adható. De ha a munkavád az ilyen munkás visszavezetését a kilepőtől számított 14 nap alatt az ipartörvény 156. §-a alapján az iparhatóságnal kérelmezzi és ez a visszavezetést elrendeli, ez esetben a munkaviszony fennállónak levén tekintendő, a munkakönyv visszatartható. Viszont azonban, ha a munkavád a munkaviszonyban a munkás visszavezetésére megjelölt idő alatt és annak elteltig a határozat végrehajtását és a ténleges visszavezetést nem hajtja végre, akkor eme jogától visszoldhattnak levén tekintendő, különben a munkásnak munkakönyvét visszaszadni. Ha végül a munkavád a jogalanni tavozott munkásnak visszavezetését nem is szándékozik kérelmezni, tartozik segéde kitetsést 14 nap alatt az iparhatóságnal bejelenteni és a munkakönyvet a munkás kerelőre ezen idő alatt neki átadni, midőn azonban a munkavád kerelőitési joga érintve nincs.

Jeg előadás.

A „FRISSE UJSÁG” szombaton BAJÁN VÁSÁRTEREIG VEGYESSZORJÁT JEGY ELŐADÁST tart. — A kiadás napján 6 óráig érvényes a jegy.

Osztalysorsjegyet

ROTHSCHILD ZSIGMOND-nál vásároljunk BAJÁN hol már számos nagyobb városban nyert sorsolva. A nyertesinkek azonnal levonás nélkül fizetnek ki. A 9-16 húzasokra, melynek 1. húzása már november 21-én és 22-én lesz, sorsolva. A következő árákért kaphatók: egész 12 for., fél 6 kor., negyed 3 korona egy nyolcad sorsjegy 1 1/2 koronáért. Vidékre post-küldve nem sorsolunk.

